

Кучерява Тетяна Олексіївна,
к.е.н., доцент кафедри інформатики та системології,
Ніколенко Лариса Анатоліївна,
к.е.н., доцент кафедри інформатики та системології,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна

КОНЦЕПЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ІНСТРУМЕНТІВ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДЛЯ ОБМІНУ ЗВІТАМИ В РОЗРІЗІ КРАЇН

З моменту запуску в 2017 році звітність в розрізі країн (CbCR) допомогла зробити глобальні податкові дані більш прозорими, вимагаючи від транснаціональних корпорацій розкривати свою фінансову інформацію (дохід, прибуток, активи, податки тощо) по конкретних країнах. Понад 90 країн зробили обов'язковим розкриття цих даних податковим органам відповідно до Кроку 13 Проекту з розмивання бази та переміщення прибутку (BEPS). Станом на грудень 2020 року ОЕСР, яка координує зусилля, оголосила про 2700 двосторонніх відносин для обміну СбС звітами. СбCR регулярно піддається експертній оцінці юрисдикціями-учасниками обміну на щорічній основі задля забезпечення високого рівня достовірності такої звітності. ОЕСР опублікувала ряд документів щодо змісту звіту, хто зобов'язаний його подавати та як ним слід ділитися. Але на практиці виникають певні проблеми пов'язані з підготовкою та обміном податкової інформації, одною з найважливіших є технічна підготовка обміну. З технічної точки зору саме програмне забезпечення, яке використовується юрисдикцією для підготовки та обміну звітами в розрізі країн має бути спрямоване на підвищення зручності для користувачів і містити останні технічні розробки. Це означає, що програмне забезпечення повинно генерувати звіти у форматі XML «версії 2.0» та відповідати вимогам процесу обміну даними між податковими органами. Будь-які звіти, виконані не за правилами ОЕСР будуть відхилені, оскільки портали податкових органів не допустять їх в свою систему [1].

Автоматизація звітності в розрізі країн може бути досягнута через ERP-систему, або за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Багато спеціалізованих програм для створення звітів не потребують тривалого часу на впровадження, оскільки вони часто добре інтегруються з іншими системами, тим самим пропонуючи більш глибоку та більш індивідуалізовану функціональність, ніж модулі звітності в ERP (Enterprise Resource Planning).

На даний час головною задачею процесу імпортування звіту в розрізі країн є автоматизація підходу для швидшого й ефективного збору даних, необхідних для складання та керування СбС звітом. Цим займаються розробники програмних інструментів, які гарантують достовірність та відповідність сформованих звітів в розрізі країн, надають підтримку в супроводі та здійснюють

автоматичне оновлення згідно останніх інструкцій ОЕСР. Управління СбС звітністю потребує створення структури та чітких керівних принципів. До них слід віднести:

- ефективний збір усіх основних даних;
- відстеження змін всередині юридичних осіб та включення їх до СбС звітності;
- визначення юрисдикцій, дані яких мають бути включені в показники СбС звіту;
- перевірка даних за XML-схемою ОЕСР (ОЕСР випустила довідник, що включає 19 перевірок, які важливо виконати, щоб виявити потенційні ризики до того, як вони будуть виявлені податковими органами);
- оновлення як від ОЕСР, так і від податкової юрисдикції, в якій подається звітність СбС.

Сучасне «податкове» програмне забезпечення повинно бути інтуїтивно-зрозумілим, зручним для користувача та легко адаптується до унікальних потреб організації [2]. Стосовно застосування та запровадження в Україні автоматизованого програмного забезпечення для складання та обміну звітами в розрізі країн можна запропонувати наступні кроки:

- 1) зробити вибір комплексного рішення щодо податкової звітності (CbCR) - власна розробка або придбання існуючого з адаптацією до «правил країни»;
- 2) переконатися, що рішення може виконувати всі основні функції звітності;
- 3) має інтеграцію із кількома ERP-системами, які вже використовуються МГК в Україні (якщо використовується декілька ERP-систем, особливо важливо, щоб програмне забезпечення могло інтегруватися з усіма);
- 4) бути гнучким (програмне забезпечення для створення звітів повинно мати постійну підтримку та оновлення щодо змін законодавства);
- 5) бути простим у використанні і дозволяти «нетехнічним» користувачам створювати та змінювати звіти без допомоги ІТ-відділу;
- 6) інтегроване автоматизоване рішення для складання звітності в розрізі країн може покращити інші робочі процеси, пов'язані з фінансами;
- 7) має містити надійну аналітику, візуалізацію даних, потужні засоби інформування;
- 8) здійснювати швидку передачу звітів за допомогою захищених каналів зв'язку (як конфіденційна інформація).

Список використаних джерел:

1. *OECD Country-by-Country Reporting XML Schema: User Guide for Tax Administrations, Version 2.0 – June 2019. OECD, Paris; Available at: www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-reporting-xml-schema-user-guide-for-tax-administrationsjune-2019.pdf*
2. *Joint statement following the 22nd EU-Ukraine Summit, 6 October 2020, European Union, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1849.*